

ပညာအရပ်ရပ်

ပန်းမော် သိန်းလေ

အာ ရစ်ချတ် ဘရင်ဆန်

ဝွံ့ဝွံ့စားစား စီးပွားရေးသမား

အာ ရစ်ချတ် ဘရင်ဆန်-ဝွံ့ဝွံ့စားစား စီးပွားရေးသမား ● ဝန်းမော်သိန်းလေ

စာအုပ် စာအုပ် စာအုပ်များ

အခန်း (၁)

မှတ်မှတ်ရရကလေးဘဝ

(၁၉၅၀ - ၁၉၆၃ ခုနှစ်)

အမေရဲ့စိမ်ခေါ်မှု၊ လေ့ကျင့်ပေးမှုများ

ကျွန်တော့်ငယ်စဉ်ကလေးဘဝကို ပြန်စဉ်းစားကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အဖြစ် အပျက် အတော်များများကို မှန်ဝါးဝါးလေးပဲ မှတ်မိပါတော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့အကြောင်းတွေကျတော့ ခေါင်းထဲက ဖျောက်မရဘဲ အခုထိ အမှတ်ရနေ ဆဲပါ။ အဲဒါတွေထဲက တစ်ခုကတော့ အမေဟာ ကျွန်တော့်ကို ငယ်စဉ်ကတည်းက အခက်အခဲ၊ စိမ်ခေါ်မှုတွေကို မကြောက်တတ်အောင်၊ ရင်ဆိုင်ရဲအောင် မညှာ မတာ လေ့ကျင့်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ အမေဟာ ကျွန်တော့်အပေါ် ရက်စက်လွန်းတယ်။ ကျွန်တော့်ကို မချစ်ဘူးလို့ ထင်ခဲ့မိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကြီးလာ တဲ့အခါမှာ အခက်အခဲကို မကြောက်တတ်တော့ဘူး။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး တတ်လာတယ်။ စွန့်စားရဲလာတယ်။ ဒါတွေဟာ ငယ်စဉ်က အမေရဲ့ လေ့ကျင့် ပေးမှုတွေကြောင့်ပါလားဆိုတာကို နောက်မှ နားလည်လာခဲ့တယ်။

ကျွန်တော် ၄ နှစ်သားအရွယ်ပဲ ရှိအုံးမှာပါ။ အမေက ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ပြီး တစ်နေရာကို ကားမောင်းသွားတယ်။ လမ်းမှာ အမေက ကားကို ရုတ်တရက် ထိုးရပ်လိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ကားပေါ်က ဆင်းခိုင်းလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ကို တစ်ယောက်ထဲ အိမ်ကို ခြေလျင် လမ်းလျှောက်ပြန်ခိုင်း

လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်လည်း ငိုပြီး အိမ်ရှိရာဘက်ကို လမ်းလျှောက်ပြန်လာရတယ်။ လမ်းတစ်ဝက်ရောက်မှ နောက်ဘက် ခပ်လှမ်းလှမ်းကနေ ကားကို ဖြည်းဖြည်းလေးမောင်းရင်း လိုက်လာတဲ့ အမေက ကျွန်တော့်ကို ကားပေါ်ပြန်တက်ခိုင်းပြီး အိမ်ကို ပြန်ခေါ်လာတယ်။ အိမ်အပြန်လမ်းမှာ ကျွန်တော် ငိုနေတာကို အမေက တစ်ချက်လေးမှ ပြန်မချော့ဘူး။ ဒါလေးနဲ့များ ငိုစရာလား ဆိုတဲ့ အမေရဲ့အကြည့်ကို အခုထိ မြင်ယောင်နေမိပါတယ်။

ဇန်နဝါရီလလယ်တစ်ခုရဲ့ အလွန်ချမ်းအေးလှတဲ့ မနက်ခင်း ၃ နာရီလောက်မှာ အမေက ကျွန်တော့်ကိုယ်ပေါ်က ခြုံထားတဲ့ စောင်တွေကို ရုတ်တရက် ဆွဲဖယ်လိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို နှိုးလိုက်တယ်။ အခုချက်ခြင်း အိပ်ယာကထပြီး ဘွန်နေမောက်မြို့ကို စက်ဘီးနင်းပြီး သွားလို့ ပြောတယ်။ ပြောတယ်ဆိုတာထက် အမိန့်ပေးတယ်ဆိုတာက ပိုမှန်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့်အသက် ၁၀ နှစ်တောင် မပြည့်သေးပါဘူး။ ကျွန်တော်လည်း အမေပြောတဲ့အတိုင်း အိပ်ယာက ချက်ခြင်းထပြီး စက်ဘီးကို ဂိုဒေါင်ထဲက သွားထုတ်လိုက်တယ်။ အပြင်မှာ နှင်းတွေကျပြီး အရမ်းကို အေးစိမ့်နေတယ်။ အမေက အသားညှပ်ပေါင်မုန့် ၂ ချပ်နဲ့ ပန်းသီးတစ်လုံးကို ပလတ်စတစ်အိတ်တစ်လုံးထဲမှာ ထည့်ပြီး စက်ဘီးလက်ကိုင်မှာ လာချိတ်ပေးတယ်။ ပြီးတော့ စကားတစ်ခွန်း ပြောလိုက်တယ်။ ရေကို လမ်းမှာရှာသောက်တဲ့။

ဘွန်နေမောက်မြို့ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့နေတဲ့ ရှမ်းမလီဂရင်းမြို့နဲ့ မိုင် ၅၀ ကွာဝေးပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း အလင်းရောင်မရှိ မှောင်မည်းမည်း နှင်းတောထဲမှာ ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်နဲ့ လမ်းမပေါ်မှာ စက်ဘီးနင်းသွားရတယ်။ လမ်းမှာ ခရီးသွားသူ၊ စက်ဘီး၊ မော်တော်ကားတစ်စီးမှ မတွေ့ဘူး။ အဲဒီမြို့ကို ရောက်သွားပြီး ဆွေမျိုးတစ်ယောက်ရဲ့အိမ်မှာ ရေတောင်းသောက်ရတယ်။ အဲဒီမှာ ခဏအပန်းဖြေပြီး ရှမ်းမလီဂရင်းကို စက်ဘီးပြန်နင်းလာခဲ့တယ်။ ညနေကျမှ အိမ်ကိုပြန်ရောက်လာတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အရမ်းပင်ပန်းနေပေမယ့် အမေရှိတဲ့ မီးဖိုချောင်ထဲကို ခေါင်းမောရင်ကျောပြီး ဝင်လာလိုက်တယ်။ ခက်ခဲတဲ့တာဝန်ကြီးကို အောင်မြင်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တစ်ယောက်ရဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ပေါ့။ ကျွန်တော်ထင်တာက အမေဟာ ကျွန်တော့်ကို မြင်တာနဲ့ အတင်းပြေးလာပြီး ဖက်မယ်။ ကျွန်တော့်ကို နမ်းရှုပ်ရင်း ပါးစပ်က

လည်း ‘တော်လိုက်တဲ့ ငါ့သား’ လို့ ဝမ်းသာအားရ ချီးကျူးစကားတွေ ပြောမယ် ပေါ့။

အမေ မီးဖိုချောင်ထဲမှာ ကြက်သွန်နီဥတွေကို အခွံနွှာနေတာကို ကျွန်တော် မီးဖိုချောင်အခန်းအဝကနေ လှမ်းမြင်ရတယ်။ အမေ ကျွန်တော့်ကို မမြင်ဘူးထင်လို့ မီးဖိုချောင်အဝင်ခန်းဝကနေ ‘အဟမ်း အဟမ်း’ လို့ ချောင်းဟန့် အသံပြုလိုက်တယ်။ အမေဟာ ကြက်သွန်နီဥရောကနေ ကျွန်တော့်ဘက်ကို တစ်ချက်တောင် လှည့်မကြည့်ဘဲ ‘ကောင်းတယ် ရစ်ကီ’ လို့ပဲ ပါးစပ်က တိုးတိုး ပြောလိုက်တယ်။ ကျွန်တော် ရင်ဆို့သလို ခံစားလိုက်ရတယ်။ ပြီးတော့ အမေက ဆက်ပြောတယ်။

‘ပျော်စရာ ကောင်းတယ် မဟုတ်လား ရစ်ကီ။ အခု ချက်ခြင်း ဘုရားရှိခိုးကျောင်းက ဘုန်းကြီးဆီကို ပြေးပြီး သွားတွေ့လိုက်အုံး။ စောစောလေးကပဲ ဘုန်းဘုန်းက ထင်းခွဲပေးဖို့ မင်းကိုလာခေါ်တယ်။ မင်း မရောက်သေးဘူး။ ပြန်ရောက်ရောက်ချင်း လွှတ်ပေးလိုက်မယ်လို့ အမေပြောထားတယ်’

ဪ ... ကျွန်တော်ကသာ အမေခိုင်းလိုက်တာကို ခက်ခဲတဲ့ တာဝန် ကြီးလို့ အောက်မေ့နေလိုက်တာ၊ အမေကဖြင့် အသေးအဖွဲ့လိုပဲ သဘောထား ပါတယ်။ အမေက ခက်ခဲတဲ့အလုပ်ကို လွယ်ကူတယ်လို့ မြင်လာအောင် ကျွန်တော့်ကို လေ့ကျင့်ပေးနေတယ်ဆိုတာ အဲဒီတုန်းက သဘောမပေါက်ခဲ့ဘူး။

အန်တီဂျွိုက်စ်နဲ့ လောင်းကြေးထပ်ခြင်း

ကျွန်တော် ရေကူးတတ်လာပုံလေးကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အသက် ၅ နှစ်သားအရွယ်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဆောင်းဦးပေါက်စတစ်နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့မိသားစုဟာ မိုင်အတော်အကွာမှာရှိတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းခြေ မြို့လေး တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဒီဗွန်မြို့ကို ကားနဲ့ အပျော်ခရီးထွက်ခဲ့ကြတယ်။ အဖေ၊ အမေ၊ ကျွန်တော်တို့အပြင် အဖေညီမတွေဖြစ်ကြတဲ့ အပျိုကြီး အန်တီဂျွိုက်စ်၊ အန်တီ ဝင်ဒီနဲ့ သူ့ယောက်ျား အန်ကယ်ဂျိုးတို့လည်း လိုက်ပါလာကြတယ်။ လမ်းမှာ အန်တီဂျွိုက်စ်က ကျွန်တော့်ကို အလောင်းအစားတစ်ခုလုပ်ပါတယ်။ အဲဒါက

ကျွန်တော် ၂ ပတ်အတွင်း ရေကူးတတ်ရင် ပိုက်ဆံ ၁၀ သျှိလင် (ငြိတိန်ငွေ တစ်ပေါင်ရဲ့ တစ်ဝက်) ပေးမယ်တဲ့။ ကျွန်တော်လည်း အန်တီဂျိုက်စ်ဆီက ၁၀ သျှိလင်ကို အရမ်းလိုချင်လို့ အလောင်းအစားကို လက်ခံလိုက်တယ်။ ခက်တာက ကျွန်တော်တို့ရွာက မြစ်ဟာ ၃ မိုင်လောက် ဝေးတယ်။ ရေကူးသွားကျင့်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ရေကူးတတ်ချင်ရင် အခု အပျော်ခရီးထွက်ရင်း ရေကူးတတ်အောင် လုပ်ရမယ်။ နို့မို့ရင် အန်တီဂျိုက်စ်နဲ့ လောင်းထားတာ နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။

ကျွန်တော်တို့ ပင်လယ်ကမ်းခြေတစ်ခုမှာ ကားရပ်ပြီး အပန်းဖြေနေကြတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အေးစိမ့်နေတဲ့ ပင်လယ်လှိုင်းလုံးတွေကြားမှာ ရေကူးတတ်အောင် လေ့ကျင့်တယ်။ ရေထဲမှာ အကြာကြီးနေပြီး လေ့ကျင့်ပေမယ့်လည်း ကျွန်တော် ရေကူးမတတ်ခဲ့ပါဘူး။ လှိုင်းလုံးတွေကြားမှာ ရေကူးလိုက်တိုင်း ကျွန်တော့်ခေါင်းဟာ လှိုင်းလုံးအောက် ရောက်သွားတာကြောင့် ရေမွန်းအသက်ရှူကြပ်ပြီး ချောင်းတဟွတ်ဟွတ်ဆိုးလာတယ်။ ပင်လယ်ရေတွေလည်း ပါးစပ်ထဲဝင်ကုန်တယ်။ ညနေစောင်းတော့ ပြန်ဖို့အချိန်ရောက်ပြီမို့ အန်တီဂျိုက်စ်က ‘ရစ်ကီရေ၊ ကိစ္စမရှိပါဘူးကွာ။ နောက်နှစ်ပေါ့’ လို့ ပြောလာတယ်။

ကျွန်တော် အန်တီဂျိုက်စ်ဆီက ပိုက်ဆံ ၁၀ သျှိလင်ရဖို့ နောက်နှစ်အထိ မစောင့်ချင်ဘူး။ တစ်နှစ်ကြာအောင် စောင့်ရမှာမို့ပါ။ နောက်ပြီး နောက်နှစ်ရောက်တဲ့အခါ ကျွန်တော်နဲ့ အလောင်းအစားလုပ်ထားတာကို အန်တီဂျိုက်စ်က မှတ်မိချင်မှ မှတ်မိတော့မှာပါ။ ခုလောလောဆယ်တော့ ညရောက်ပြီမို့ နောက်နေ့ မနက်စောစော အိမ်ပြန်ခရီးထွက်ဖို့ ပစ္စည်းတွေ သိမ်းဆည်းထုပ်ပိုးပြီး အိပ်လိုက်ကြတယ်။

မနက်စောစောထပြီး အပြန်ခရီးထွက်လာကြတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း အဖေက ကားမောင်းတယ်။ အိမ်ရောက်ဖို့ ၂၄ နာရီကြာအောင် ကားမောင်းရအုံးမယ်။ အိမ်အပြန်လမ်းဟာ အတော်လေးကျဉ်းလို့ ကားကို ဖြည်းဖြည်းလေးပဲ မောင်းနေရတယ်။ ကားလမ်းဘေး ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ မြစ်တစ်စင်းကို ကျွန်တော်မြင်လိုက်တာနဲ့ ‘ဒယ်ဒီ၊ ကားကို ခဏရပ်ပါအုံး’ လို့ အော်ပြောလိုက်တယ်။ ဒီမြစ်ဟာ အန်တီဂျိုက်စ်ဆီက လောင်းထားတဲ့ ၁၀ သျှိလင်ကိုရဖို့ နောက်ဆုံးအခွင့်အရေးပဲဆိုတာ ကျွန်တော်စဉ်းစားမိလိုက်လို့ပါ။ ကျွန်တော်က အဖေ့ကို ကားရပ်ပေးဖို့ နောက်တစ်ခါ ထပ်အော်လိုက်ပြန်တယ်။ အဖေက

ကျွန်တော့်ကို နောက်ကြည့်မှန်ကနေ တစ်ချက်ကြည့်လိုက်ပြီး ကားကို လမ်းဘေးမှာ ထိုးရပ်လိုက်ပါတယ်။ ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ ရစ်ကီ’ လို့ အန်တီဝင်ဒီက စိုးရိမ်တကြီး မေးလာတယ်။ ကျွန်တော် ဘာမှပြန်မပြောဘဲ ကားပေါ်က ခုန်ဆင်းချလိုက်တယ်။

အမေက -

‘သူ မြစ်တစ်စင်းကို တွေ့လိုက်လို့လေ။ ရေကူးတတ်၊ မတတ် လောင်းထားတာကို နောက်ဆုံး ကြိုးစားကြည့်ချင်သေးတယ်’

တဲ့။ အမေက ကျွန်တော့်အကြောင်းကို ကောင်းကောင်းသိထားလို့ ကြားဝင် ပြောပေးလိုက်တာပါ။ အန်တီဝင်ဒီက -

‘ခရီးဆက်ကြရင် ကောင်းမယ်ကွယ်။ အိမ်ရောက်ဖို့ အကြာ ကြီး ကားမောင်းရအုံးမယ်လေ’။

အန်တီဂျွိုက်စ်ကတော့ -

‘ရပါတယ် ဝင်ဒီရယ်။ ရစ်ကီကို နောက်ဆုံးအကြိမ် ကြိုးစား ခွင့်ပေးလိုက်ပါ။ ဆုချဖို့ ပိုက်ဆံပေးရမှာက ငါပဲလေ’

အန်တီဂျွိုက်စ်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်တဲ့ စကားကို ကြားတာနဲ့ ကျွန်တော်လည်း အင်္ကျီနဲ့ ဘောင်းဘီရှည်ကို ကမန်းကတန်း ချွတ်ပစ်လိုက်ပြီး အတွင်းခံဘောင်းဘီလေးနဲ့ မြစ်ဘက်ကို အမြန်ပြေးသွားတယ်။ နောက်ကို လှည့်မကြည့်တော့ဘူး။ တော်ကြာ သူတို့စိတ်ပြောင်းသွားမှာ စိုးလို့ပါ။ ကျွန်တော် မြစ်ကမ်းစပ်ရောက်တော့ ကြောက်လန့်သွားပြီး ခဏရပ်နေလိုက်တယ်။ မြစ်လယ်မှာ ရေစီးက အတော်သန်နေတယ်။ ရေစီးကြောင့် ရေမျက်နှာပြင် အထက် ပေါ်နေတဲ့ ကျောက်တုံးတွေနေရာမှာ ရေပူပေါင်းလေးတွေ ပတ်ချာလည် ဝိုင်းနေတာကို တွေ့နေရတယ်။ ကမ်းစပ်မှာလည်း နွားတွေ ရေထဲဆင်းကြတဲ့ နေရာမို့ မတ်စောက်ပြီး ရွံ့တွေနဲ့ ချောနေတယ်။ ကျွန်တော် ကမ်းစပ်ကနေ ရေစပ်ကို ဂရုတစိုက် ဆင်းလိုက်တယ်။ ကျွန်တော့်ခြေဖဝါးဟာ ရွံ့ထဲ နစ်ဝင် သွားပြီး ခြေချောင်းတွေကြားကရွံ့တွေ ယိုစီးထွက်လာတယ်။ ကျွန်တော် ကြောက်လန့်တကြားနဲ့ နောက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်တယ်။ အဖေက သူ့ဆေးတံ ကြီးကို ပါးစပ်မှာကိုက်ထားရင်း သိပ်ဂရုမစိုက်တဲ့ပုံနဲ့ အဝေးကိုကြည့်နေတယ်။